

a to do jisté míry proti původním intencím zdejších úřadů, dokud to Slovensko psychologicky potřebovalo, ale nyní každý den je pomoc stupňována. O tom se na Slovensku dnes již ví a podle našich zpráv vládně tam skvělý duch. Soudíme, že nejhorší je snad překonáno, ale opatrnost je dosud nanejvýše nutná v každém směru. Udržení Slovenska v našich rukou může se ukázat pro Spojence ze strategického hlediska neobyčejně důležitým, avšak může pomoci též nám k rychlejší a bezbolestnější okupaci českých krajů. Později, až kritický okamžik pro Slovensko přejde, bude snad lze podati oficielní zprávu o průběhu událostí na Slovensku a o poskytnuté pomoci.

2. Na společné poradě bylo zejména zdůrazněno přání, aby Londýn byl diskretní, zejména pokud se týče jmen vedoucích činitelů na Slovensku, dokud sami neobjeví svou anonymitu.

3. Jsem neustále ve spojení s Kerrem a Harrimanem, kteří pomáhají, kde mohou a mají také neobyčejně příznivý dojem z našeho postupu a z celého vývoje událostí na Slovensku.

Fierlinger.

AMZV Praha. Depeše došlé, 1944, čís. 1992 (Mos. 265). Záznam dešifrovanéj- došlej depeše (d. 11. 9. 1944). Strojopisný prepis.

273

1944, september 10. [Londýn.] — Operačné smernice čs. ministra NO gen. S. Ingra pre prípad sústredenia povstaleckých síl na strednom Slovensku, zaslané rádiotelegraficky veliteľovi 1. čs. armády gen. J. Golianovi v Banskej Bystrici.

Gama:

Pro případ, že by si situace vyžádala předvídané soustředění sil do trojúhelníku B. Bystrica—Zvolen—Brezno, považují za žádoucí:

1. Do obranného postavení pojmout
 - severní svahy Nízkých Tater,
 - západní svahy Velké Fatry až k údolí Hronu, včetně masivu Lavrín¹,
 - jižní svahy slovenského Krušnohoří,
 - přístupy do údolí horního Hronu, v prostoru Telgárt.

Zvláštní pozornost třeba věnovat prostoru B. Bystrica—Zvolen, kam vede nejvíce přístupů ze západu a z jihu.

2. Situace německých vojsk, která jsou nesouvisle rozložena, dovolí podnikat soustavné útočné akce vně tohoto prostoru².

¹ Zastaralý názov pre západnú časť Slovenského rudohoria.

² Operačné smernice doplnil Ingr ešte toho istého dňa depešou s nasledujúcimi pokynmi: „Gama: 1. Lze předpokládat, že Němci za dnešní celkové situace nebudou s to zesílit podstatně ani početně ani materiálně své jednotky zasazené proti Vám. Vyvinou však pravděpodobně úsilí, aby ovládli trvale tratě Bohumín—Košice a Bohumín—Galanta s hlavním zřetelem na průmyslové Považí a železniční spojení s ním i přes Žilinu na Bohumín. Maďaři, ve své snaze opustit Německo, sotva podniknou větší útočnou akci proti Vám, z ohledu na Spojence. 2. Je tedy třeba počítat se silnými německými reakcemi na Vaše útočné podniky do Považí, zejména do jeho průmyslové části a do prostoru Žilina—Vrútky. Proto je žádoucí — pokud nejde jen o nájezdy a rušivé přepady — provádět vážné útočné akce do onoho prostoru s takovými silami, které opravňují vyhlídky nejen na dosažení, nýbrž i na udržení vytčeného cíle. 3. Je životně důležité zajistit především Vaši hlavní základnu jak učením sil, tak opevněním přístupů k ní. Pro opevnění a obranu Vaši

3. Trať košicko-bohumínské dráhy mezi Žilinou a Popradem, pokud se podle situace nepodaří udržet nebo znovu ovládnout aspoň její část, musí být předmětem stálých útoků a sabotážní činnosti, aby provoz na ní byl znemožněn.

4. V oblastech obsazených Němci je třeba organizovat skupiny partyzánů, udržovat s nimi spojení prostředky technickými i kurýrními a usměrňovat jejich činnost.

Těžiště této činnosti budiž položeno:

- na západě do údolí Váhu, aby byla rušena doprava na trati Žilina—Galanta a výroba v podnicích válečného průmyslu,
- na východě podél osy Dukla—Košice.

Ingr

SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný priepis.

274

[1944, september 11. Banská Bystrica.] — Prehľad nacistických jednotiek nasadených na Slovensku, zostavený zpravodajským oddelením štábu veliteľstva 1. čs. armády.

PREHLAD A SILA

*nepriateľských jednotiek, ktoré bojujú s ČS armádou na Slovensku.*¹

Na územie Slovenska vtrhli nemecké jednotky, ktoré sú čiastkou 4-roch divízií SS, a prekročili naše hranice takto:

1. 85. SS divízia dvoma prúdmi:

Prvý prúd: Nový Sad—Mníšek—Kežmarok—Poprad—Štrba—Liptovský Svätý Mikuláš—Ružomberok.

Jedna časť prúdu vybočila z Popradu na Vernár—Telgárt.

Táto jednotka je v boji s našimi vojskami u Ružomberka a Telgárte a disponuje tam týmito silami:

a) *Telgárt:*

1 peší prápor zosílený:

1 čatou mínometov

1 čatou ŤG

2 KPÚV 75 mm

čata VKPL

1 kanón 15 cm

2 tanky stredného typu.

b) *Ružomberok—Lipt. Sv. Mikuláš:*

1 peší prápor zosílený:

základny se doporučuje volit prostory, kde nepřítel pro povahu terénu nemůže plně uplatnit svou materiální a technickou převahu. Při dobré organizaci obrany určitě udržíte v nehorším případě Vaši základnu, dokud se neprojeví i na Vaši situaci přímý vliv veliké sovětské ofenzivy. Ingr." (SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada, odpis, strojopisný priepis.)

¹ Tento prehľad, podpísaný však styčným dôstojníkom veliteľstva čs. armády na Slovensku, nachádzame aj v Píkovom materiáli ako prílohu k prípisu styčného dôstojníka čs. vojenskej misii v Möske čís. 002/taj. styč. 1944 z 12. 9. 1944. Spolu s týmto prehľadom predložil styčný dôstojník zoznam s požiadavkami zbraní a vojnového materiálu a návrh na signalizačné spojenie so sovietskymi letcami dopravujúcimi zbrane na pomoc povstaniu. (SÚA Praha, E 22-12-11/4, 6, 11—13.)